

om Side, og at forhøje Lejeafgiften væsentlig for de nuværende Boliger, vilde sikkert fremkalde stor Uvillie hos Personalet, som heri vilde se et Indgreb i erhvervede Rettigheder.

Mulig kunde man ad lempelig Vej, og efterhaanden ved Lejerskifte, forhøje Lejeafgiften for de nuværende Boliger noget, og derved naa op til fælles Lejesatser, der ligge de Satser nærmere, som ere nødvendige til fuld Dækning af Kapitaludlæget, men nogen stor Tilmærmelse anse vi det ikke for muligt at naa.

I det Eksempel, der ligger til Grund for de saaledes fremsatte Betragtninger, er kun taget Sigte paa det underordnede Personale, men ogsaa for de mere overordnede Funktionærers Vedkommende ville Betragtningerne være gyldige.

Assistenters f. Eks. svare nu 180—240 Kr. om Aaret i Leje hos Banerne; denne Afgift maatte for de nye Boligers Vedkommende forhøjes til 384 Kr., hvis der skulde udbringes 6% af Byggesummen m. m. — denne regnet til 6,400 Kr. — og en saadan Forhøjelse kan ikke motiveres ved, at disse nye Boliger frembyde betydelige Fordele i Sammenligning med dem, der alt forefindes.

Tages alle de nye Bygninger under et, vilde Lejeafgiften efter de nu gældende Regler blive ca. 18,000 Kr., altsaa ca. 23,000 Kr. under hvad fuld Forrentning m. m. af Anlægskapitalen vilde kræve.

For saa vidt vor ovenfor fremsatte Anskuelse tages til Følge, vil Ordningen af det hele Boligsørgsmaal ikke kunne gennemføres, uden at der lige som hidtil bringes betydelige Ofre til Fordel for Personalet; men at dette sker kunne vi ogsaa anbefale, saa vel af rent humane Hensyn, som fordi det paa flere Maader har Betydning for Statsbanerne, at der kan tilbydes Personalet gode Boligforhold. Pladsbesættelse ved egnede Kræfter kan derved lettes, og Udgifter i Anledning af Sygdom mellem Personalet indskrænkes.

Som Resultat af vore Overvejelser skulle vi da herved tillade os at anbefale, at der til Tilvejebringelse af Boliger for Personalet skaffes et Beløb paa ca. 725,000 Kr., fordelt over flere Aar, og at der endvidere erhverves Ekspropriationsret.

Beløbet, der ikke indbefatter Arealudgifter, er forhøjet noget ud over Overslagssummen i Bilagene af Hensyn til hvad foran er anført om eventuel yderligere fornøden Forøgelse af Boligantallet og paa Grund af, at der er medregnet et Beløb til en Udvidelse af Banernes Vandværk i Gjedser, saaledes at man kan blive i Stand til at forsyne de i Stationsbyen boende Funktionærer med Vand. Disse Funktionærer ere for Tiden ganske overordentlig uheldigt stillede med Hensyn til Vand til Husboldningsbrug. Brøndvandet er yderst slet, og der er ikke Udsigt til, at Kommunen skulde kunne magte Tilvejebringelsen af et Vandværk. Vandet er tænkt leveret paa Stationen eller i dennes Nærhed mod en saadan Betaling, at Banernes forøgede Driftsudgifter kunne dækkes.

Kunde det tillige opnaas, at der lige som hidtil blev Adgang for Personalet til ved Dannelse af Byggeforeninger at opnaa Lån hos Staten til Opførelse af Boliger, jfr. Lov af 26. Februar 1898, vilde vi anse det for særdeles ønskeligt.

Saadanne Foreninger forefindes nu i Gjedser, Masnedsund og Esbjerg, og vi antage, at naar Adgang til at opnaa Statslaan paa billige Vilkaar, f. Eks. af det tidligere Reservepensionsfonds Midler, fremdeles aabnes, vil Dannelsen af endnu flere Foreninger finde Sted.

Der vil ved saadan Hjælp til Selvhjælp kunne tilvejebringes Boliger paa de Steder, hvor ansatte findes i betydeligt Antal, uden at der stilles uforholdsmæssige Krav til Statskassen, og uden at den mere spredte Tilvejebringelse af Boliger, vi foran have anbefalet, overflødiggøres.

København i Maj 1906.

Juul.

Haarløv.

Busse.

Rimestad.